

## MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN BİR ÜNİVERSİTE KÜTÜPHANESİ HİZMETLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Ozan ÇAPRAZ\*, Olcay POLAT\*\*

### Özet

Bu çalışmanın amacı, mühendislik fakültesi öğrencilerinin bir üniversite kütüphanesinin hizmetleri ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesidir. Bu amaçla, çalışmada iki temel problem araştırılmıştır. Birinci problem, mühendislik fakültesi öğrencilerinin üniversite kütüphanesi hizmetleri ile ilgili düşüncelerinin saptanmasıdır. İkinci problem ise, mühendislik fakültesi öğrencilerinin kazandıkları mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma becerileri ve alışkanlıkları üzerindeki etkisinin tespit edilmesidir. Araştırmaya bölümlere göre tabakalı örneklem ile seçilmiş 160 kişilik mühendislik fakültesi son sınıf öğrencisi katılmıştır. Verilerin toplanmasında anket tekniği kullanılmış, analizinde ise frekans tabloları ve parametrik olmayan istatistiksel analizler kullanılmıştır. Araştırmada, öğrencilerin aylık kütüphane kullanma sıklıkları, mühendislik eğitimlerinin kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıkları edindirmedeki yeterliliği ve kütüphane hizmetlerinin yeterliliği ölçülmüş ve değerlendirilmiştir. Çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin coğrafi bölge ve yaş bağımsız değişkenlerine göre kütüphane hizmetleri ile ilgili düşüncelerde bir farklılık tespit edilmezken, bölümlere ve cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Mühendislik öğrencileri, Üniversite kütüphanesi, Kütüphane hizmetleri, Parametrik olmayan istatistik.

## EVALUATION OF ENGINEERING FACULTY STUDENTS' OPINIONS CONCERNING THE SERVICES OF A UNIVERSITY LIBRARY

### Abstract

The aim of this research is to measure and evaluate the level of satisfaction of engineering faculty students concerning the service of a university library. For this reason, two basic problems are studied. The first problem is to identify opinions of engineering students about the services of the university library while the second problem is to determine the effect of professional education on library usage practices and routines of engineering faculty students. 160 engineering faculty senior class students who are selected by using stratified sampling according to departments participated in this research. The data are conducted through a survey method and results are analysed through frequency tables and non-parametric statistical methods. In this research, library usage frequencies of the students, the qualification of engineering education for library usage practices and routines, and satisfactoriness of library services are measured and evaluated in the research. As a result, opinions of students concerning the library services are diversified meaningfully among departments and genders, but on the contrary, are not diversified according to geographic region, and age dependent variables.

**Key Words:** Engineering students, Universities library, Library services, Non-parametric statistics.

\*Araş.Gör., Namık Kemal Üniversitesi, Çorlu Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, Çorlu, TEKİRDAĞ.  
e-posta: ocapraz@nku.edu.tr

\*\* Araş.Gör. Dr. , Pamukkale Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Endüstri Mühendisliği Bölümü, DENİZLİ.  
e-posta: opolat@pau.edu.tr

## 1. GİRİŞ

Üniversiteler bilimsel bilginin üretildiği, toplandığı ve kullanıldığı çağdaş kuruluşlardır. Günümüz üniversitelerinde, kütüphaneler araştırma ve öğretim faaliyetlerinin temel bir fonksiyon olarak yürütülmesinde önemli ve tamamlayıcı bir görev üstlenmiştir. Ustun (1977) üniversite kütüphanelerini "bağlı oldukları üniversitelerin öğretim ve araştırma politikasına uygun olarak bilimsel yayınları seçmek, toplamak, kataloglamak ve yararlandırmaya sunmakla görevli kurumlar" şeklinde tanımlamıştır.

Baysal (1987) göre üniversite kütüphaneleri, "üniversite içinde öğretim, üniversite içinde ve yakın çevresinde bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemek, her gün gelişip ilerleyen, yeni yayınlarla zenginleşen dünya biliminin son verilerini izlemekle görevli kütüphanelerdir." Son yıllardaki tanımlara göre ise üniversite kütüphaneleri, bilgiye erişim sağlamanın yanında, kullanıcılarına araştırma yapabilme ve literatürde yapılmış daha önceki çalışmaları gözden geçirebilme olanağı veren bir ortak kullanım alanıdır (Gunasekera, 2011; Hussain ve Abalkhail, 2013; Teoh ve Tan, 2011) ve üniversitelerin gelişiminde önemli bir rol üstlenmektedir.

Üniversite kütüphanelerinin temel kullanıcıları öğrenciler, araştırmacılar ve akademik personeldir. Kütüphanelerden yararlanan gruplar, gerek eğitim durumları, gerekse araştırma konuları gereği çok farklı bilgilere gereksinim duyabilirler (Gunasekera, 2011). Bu nedenle, kütüphaneler kullanıcıların memnuniyet düzeylerini arttırabilmek ve onların istek ve beklentilerine etkin olarak cevap verebilmek için hizmet kalitelerini sürekli geliştirmek durumundadır. Bunun yolu da kullanıcıların iyi tanınmasından ve gereksinimlerinin iyi analiz edilmesinden geçer (Kurulgan ve Atıl Yörü, 2013).

Hizmet kalitesinin arttırılması ve sürdürülmesi için kütüphaneler düzenli değerlendirmelere tabi tutulmalıdır. Hizmet kalitesinin değerlendirilmesi, konu hakkında en iyi görüşlere sahip kullanıcılardan geri beslemelerin alınması yoluyla gerçekleşir (Topçu ve Yılmaz, 2012). Kütüphane hizmet kalitesini ölçmek ve değerlendirmek için kullanılan en temel araçlardan biri de kullanıcı

anketleridir. Anketler sayesinde kütüphanenin performansı kullanıcısının gözünden değerlendirilirken, verilen kütüphane hizmetlerindeki güçlü ve zayıf yönler ortaya çıkarılabilmektedir. Düzenli yapılan hizmet kalitesi ölçme işlemleri ile verilecek hizmetlerin kalitesi ve kullanıcı memnuniyeti de arttırılabilir (Akbaytürk, 2005).

Kütüphanelerde verilen hizmetin niteliğini etkileyen önemli başlıca faktörler şöyledir (Çelik ve Uçak, 1993): personel, koleksiyon, kullanıcı, bütçe ve bina. Kütüphanelerde verilen hizmet kalitesini ölçmede dikkate alınması gereken unsurlar ise şöyledir (Topçu ve Yılmaz, 2012):

- Kütüphane bilgi kaynakları,
- Kütüphane personelinin hizmet sunmaya hazır görünmesi,
- Kütüphanede çalışan personelin yetkinliği,
- Kütüphane personelinin genel tavır ve davranışları,
- Kütüphanenin fiziksel koşulları.

Bu çalışmada, bir üniversite kütüphanesinden yararlanan mühendislik fakültesi öğrencilerinin kütüphane ile ilgili memnuniyet düzeylerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, çalışmada iki temel problem yer almaktadır. Birinci problem, mühendislik öğrencilerinin kütüphane hizmetleri ile ilgili düşüncelerinin saptanması ve cinsiyet, yaş, bölüm, coğrafi bölge gibi demografik özelliklerine göre farklılık gösterip göstermediğinin tespit edilmesidir. Bu kapsamda birinci probleme ait alt problemler şu şekilde tanımlanmıştır:

- Kütüphane konumu ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi,
- Kütüphane teknolojisi ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi,
- Kütüphane çalışma alanları ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi,
- Kütüphane personeli ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi,
- Kütüphane koleksiyonu ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi,
- Kütüphane çalışma saatleri ile ilgili düşüncelerin belirlenmesi.

Araştırmada yer alan ikinci problem ise, mühendislik öğrencilerinin aldıkları mesleki

eğitimin kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıkları üzerindeki yeterliliğinin tespit edilmesidir. Bu doğrultuda, araştırmacılar tarafından bir anket formu hazırlanmıştır. Öğrencilerin anketteki sorulara verdikleri cevaplardan yola çıkılarak problemlere ait görüşler ortaya çıkarılmıştır.

Mühendislik fakülteleri, üniversite ve sanayi arasında bir köprü oluşturmakta ve sanayi ile iş birliği yaratabilmek adına önemli bir yer tutmaktadır. Mühendislik öğrencileri, eğitim öğretim süreçlerinde üniversite ile sanayi işbirliği çerçevesinde projeler hazırlamakta ve sunmaktadır. Ayrıca bu öğrenciler son sınıflarında zorunlu bitirme tezi de hazırlamaktadır. Bukapsamda, öğrenciler gerek tez çalışmalarında gerekse proje kapsamında çeşitli kaynaklardan yararlanmaktadırlar. Dolayısı ile öğrenciler, bu araştırmaları verimli bir şekilde gerçekleştirebilmeleri için üniversite kütüphanelerinin en temel kullanıcıları arasında yer almaktadır. Bir üniversite kütüphanesinin temel kullanıcılarından olan mühendislik öğrencilerinin bakış açısı altında incelenmesi ile kütüphane hizmet kalitesinin belirlenmesi, kütüphane hizmetleri ile ilgili sorunların tespit edilmesine ve çözüm önerileri geliştirilmesine olanak sağlayacaktır.

Araştırma sonunda mevcut kütüphanenin durumu, mühendislik fakültesi öğrencilerinin bakış açısıyla incelenmiş ve kütüphanenin öğrenciler tarafından yetersiz görülen yönleri ortaya koyulmuştur. Bu sayede idareciler iyileştirme alanlarını kısa sürede tespit edebilme şansı elde edebileceklerdir. Ayrıca öğrencilerin aldığı mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıkları üzerindeki düşüncelerin araştırılması ile bu problemin eksikliğini hisseden bölümlerde geliştirme çalışmaları yapılabilecektir. Çalışmanın geri kalan bölümleri şu şekilde yapılandırılmıştır: ikinci bölümde, literatürdeki konu hakkında hazırlanmış çalışmalar incelenmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmada kullanılan materyal ve yöntem anlatılmıştır. Dördüncü bölümde anket sonucunda elde edilen bulgular ve yorumlar sunulmuştur. Son bölümde ise, sonuçlar tartışılmış ve öneriler sunulmuştur.

## 2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Literatürdeki çalışmalar, kullanıcıların düşünceleriyle kütüphane kullanımını, koleksiyonunu ve hizmet kalitesini nicel ve nitel yöntemler kullanarak değerlendirmektedir. Bu çalışmalar genel (halk) kütüphanelerde ve üniversite kütüphanelerinde yapılan araştırmalar olarak iki farklı grupta sınıflandırılabilir. Uyanık (1984) Çağlayan (2011), Topçu ve Yılmaz (2012) ve Nzivo (2012) halk kütüphanelerinde sunulan hizmetlere ilişkin halk kütüphanelerinden yararlanan kişilerin özelliklerini belirlemek ve kütüphanenin temel unsurları bina, koleksiyon, personel ve halkla ilişkiler açısından kullanıcı memnuniyetlerini belirlemeye çalışmışlardır.

Literatürdeki yerli ve yabancı çalışmalar incelendiğinde üniversite öğrencilerinin kütüphane kullanım alışkanlıklarına ilişkin çok sayıda bilimsel yayınlara karşılaşılmaktadır. Karakaş (1999) üniversite kütüphanelerinde kullanıcıların ihtiyaç ve beklentilerini karşılamak için önemli faktörleri nitel olarak analiz etmiştir. Alar (1997, 2004) üniversite öğrencilerinin kütüphane kullanım sıklıkları ile coğrafi bölge, akademik kariyer düşünüp düşünmemeye, mutlu olup olmama, kitap okumayı sevip sevmeme, kütüphaneye gidiş amacı, kütüphaneyi kullanabilme bilgisi, kurs görme durumu, kütüphaneden yararlanma durumu, kütüphane kullanım kılavuzu, gibi kütüphane kullanımlarını etkileyen değişkenler arasındaki ilişkiyi incelemiş ve sonuçları istatistikî yöntemlerle yorumlamıştır. Benzer bir çalışma Bınarbaşı (2006) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin kütüphane kullanma düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Öndoğan (2010) bir üniversite kütüphanesinde yürütülen halkla ilişkiler faaliyetlerinin müşteri memnuniyeti üzerindeki etkisini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmada, veriler anket tekniği ile elde edilmiştir. Araştırma sonunda katılımcıların, kütüphanedeki fiziksel ve hizmet unsurlarından büyük ölçüde memnun oldukları tespit edilirken, müşteri ilişkilerine yönelik kurum dışı çalışmalarından memnun olmadıkları belirlenmiştir. Polat ve Odabaş (2011) üniversite kütüphanesi yöneticilerinin bakış açısı altında kamu ve vakıf üniversitesi kütüphanelerini fiziksel ortam

ve koşullar, bütçe ve koleksiyon açısından değerlendirmiştir.

Kurulgan ve Çekerol (2008) üniversite öğrencilerinin okuma ve üniversite kütüphanesini kullanma alışkanlıkları üzerine bir araştırma yapmıştır. Araştırmada, öğrencilerin okuma ve kütüphaneyi kullanma alışkanlıklarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca güçlü kitap okuma alışkanlığına sahip olan öğrencilerin akademik başarıları ve kütüphane kullanma sıklıklarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Karahan ve Kayabaşı (2013) bir üniversite merkez kütüphanesinde sunulan hizmetlerin beklentileri karşılama derecesinin ve gerekli iyileştirme alanlarının belirlenmesine yönelik bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmada, verilerin toplanması için LibQUAL ölçeği kullanılmıştır.

Gunasekera (2011) üniversite kütüphanelerinde lisans öğrencilerinin ihtiyaçlarını tespit etmeyi ve mevcut bilgi, hizmet ve kaynaklar hakkındaki memnuniyetlerini değerlendirmeyi amaçlayan bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda, tüm lisans öğrencilerinin mevcut kütüphanenin kaynakları ve hizmetlerinden memnun oldukları belirlenmiştir. Ayrıca kütüphanenin kaynak ve hizmetlerinin öğrenciler tarafından tam anlamıyla kullanılmadığı da ortaya çıkmıştır. Teoh ve Tan (2011) üniversite öğrencilerinin kütüphane kullanımını etkileyen faktörleri araştırmıştır. Çalışmada, öğrencilerin kütüphane kullanımının sınıf düzeylerine göre farklılık gösterdiği ve cinsiyet, ebeveyn eğitimi, çalışma alanı, iş durumu, kampüs içi yerleşim gibi değişkenlerin kütüphane kullanımını etkilemediği tespit edilmiştir. Khan ve Zaidi (2011) kütüphane koleksiyonu, organizasyonu, imkânları ve hizmetlerinin yeterliliği ile ilgili fakülte üyeleri, araştırmacılar ve öğrencilerin görüşlerini analiz etmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, kütüphane ile ilgili tüm kullanıcıların memnuniyet seviyelerinin iyi seviyede olduğu belirlenmiştir.

Son yıllarda yurt içi ve yurt dışı eğitim ve öğretim olanaklarının artmasıyla, artık birçok üniversite uluslararası öğrencilere eğitim vermektedir. Üniversite eğitimi sırasında araştırma ve öğrenme faaliyetleri içerisinde

olan bu öğrencilerin kütüphane kullanımı kaçınılmaz hale gelmektedir. Jiao vd. (2009), Shao ve Scherlen (2011), Schomberg ve Bergman (2012), Nzivo ve Chuanfu (2013), Shao vd. (2013) ve Kurulgan ve Atıl Yörü (2013) yabancı öğrencilerin bakış açısıyla üniversite kütüphanelerinde memnuniyet düzeyini belirlemeye çalışmıştır.

Literatürde mühendislik fakültesi öğrencilerinin kütüphane kullanım alışkanlıklarına yönelik olarak yapılmış birkaç çalışma da söz konusudur. Örneğin, Callison vd. (2005) mühendislik eğitiminin birinci sınıflarında verilen kütüphane eğitiminin, öğrencilerin eğitim süreçlerini pozitif anlamda etkilediğini ortaya koymuştur. Baer ve Li (2009) makine ve inşaat mühendisliği öğrencilerinin kütüphane kullanım alışkanlıklarındaki farklılıkları araştırmıştır. Hussain ve Abalkhail (2013) mühendislik fakültesi öğretim üyelerinin, araştırmacılarının, lisans ve lisansüstü öğrencilerinin kütüphane, koleksiyon ve hizmet kullanımını belirleyen faktörleri araştırmıştır. Fransen (2013) mühendislik fakültelerinin birinci sınıflarında okuyan öğrencilerin başarı düzeyleri ile kütüphane kullanımları arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Hussain ve Abalkhail (2013) örnek bir mühendislik fakültesi kütüphanesi için öğrencilerinin kütüphane kullanma alışkanlıklarını etkileyen faktörleri ve mevcut kütüphaneden memnuniyet düzeylerini araştırmışlardır.

Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde, yurt içinde ve yurt dışında kütüphanelerin koleksiyonu, altyapısı ve hizmet seviyesini belirlemeye yönelik araştırmaların yer aldığı görülmektedir. Ancak bu çalışma ile mevcut literatürden farklı olarak mühendislik fakültesindeki öğrencilerinin merkez kütüphane kullanım alışkanlıkları ve memnuniyetleri, öğrencilerin bölümleri ve demografik yapıları üzerinden eş zamanlı olarak tespit edilmesi hedeflenmiştir.

### 3. YÖNTEM

#### 3.1.1. Araştırma modeli

Araştırma, bir üniversitenin merkez kütüphanesinin mevcut hizmet durumunu ortaya koyan bir çalışmadır ve ilişkisel tarama modeli ile yapılmıştır.

### 3.1.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi son sınıf normal öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma örneklemini ise, bölümlere göre tabakalı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş ve mühendislik fakültesi son sınıf normal öğretim öğrencilerinden 160 kişilik bir grup oluşturmaktadır. Örneklem 4.sınıf mühendislik öğrencilerden seçilmesinin nedeni, gerek zorunlu bitirme tezi aşamasındaki çalışmaları gerekse ders projeleri nedeni ile bu öğrencilerin kütüphane hakkındaki yargılarının ve düşüncelerinin diğer öğrencilere kıyasla çalışmaya daha yararlı olabileceği kanısındadır.

### 3.1.3. Veri toplama teknikleri

Üniversite öğrencilerinin yerleşke içerisinde bulunan mevcut kütüphanenin hizmet kalitesi ile ilgili görüşlerinin ortaya çıkarılması ve demografik özelliklerinin ve alınan mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma alışkanlıkları üzerindeki etkisinin belirlenmesi için bir anket formu hazırlanmıştır. Anket formu, üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, öğrenim gördükleri bölüm, ailelerinin yaşadıkları bölgeler gibi kişisel özelliklerine ait sorular sorulmuştur. İkinci bölümde, katılımcıların kütüphaneyi kullanma amaçları, kütüphaneyi kullanma sıklıkları ve alınan mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıklarını kazandırıp kazandırmadığı yönündeki düşüncelerin belirlenmesi için sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde, üniversite merkez kütüphanesi ile ilgili düşüncelerinin tespit edilmesine yönelik sorular sorulmuştur. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar beşli likert ölçeği üzerinden puanlanmıştır. Alınan yüksek puan olumlu görüşü, düşük puan ise olumsuz görüşü göstermektedir.

Ankete ilişkin geçerlik ve güvenilirlik testlerinin gerçekleştirilmesi, anket sonucunda elde edilen bulguların ne derecede kullanılabilir olduğunu ortaya koymaktadır (Kalaycı, 2006). Geçerlik kavramı, anket kapsamında ölçülmek istenilen özelliğin farklı özellikler ile karıştırmadan doğru olarak ölçülmesini ifade ederken; güvenilirlik kavramı ise

ölçüm sonuçları arasındaki tutarlılığı ifade etmektedir (Kabaca ve Erdoğan, 2007). Bu çalışma kapsamında hazırlanan anketin geçerliğinin sağlanabilmesi için ilgili öğretim üyelerinin ve kütüphane çalışanlarının ankette yer alan sorulara ilişkin uzman görüşlerinden faydalanılmıştır. Anketin güvenilirliğinin test edilebilmesi için, ankette bulunan açık uçlu ve sıralama soruları çıkarıldıktan sonra Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı incelenmiştir. Yapılan hesaplamalar sonucunda  $\alpha$  değerinin 0,61 olduğu tespit edilmiştir. İlgili değer anketin kabul edilebilir ölçekte güvenilir olduğunu göstermektedir.

### 3.1.4. Kullanılan değişkenler

Araştırmada verilerin toplanması için kullanılan anket içerisindeki birinci bölümdeki kişisel özelliklere ait sorular bağımsız değişken, üçüncü bölüme ait mevcut kütüphanenin durumu ile ilgili sorular ise bağımlı değişkendir.

### 3.1.5. Kullanılan istatistik yöntemleri

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, bilgisayar ortamında SPSS 16.0 programı kullanılarak çözümlenmiştir. Çözümleme işlemi sırasında hem tanımlayıcı hem de çıkarımsal istatistik kullanılmıştır. Araştırmaya katılan mühendislik öğrencilerinin kişisel özellikleri (cinsiyet, yaş, bölüm ve bölge) ile kütüphaneyi kullanma amaçları, kütüphaneyi kullanma sıklıkları ve aldıkları mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıkları üzerindeki etkisini açıklamak için frekans tablolarından yararlanılmıştır.

Araştırmada, öğrencilerin kütüphane hizmetleri ile ilgili görüşlerinin belirlenmesine yönelik sorulara verdikleri cevapların normal dağılıma sahip olup olmadıklarının belirlenmesi amacıyla tek örneklem Kolmogorov-Smirnov sınaması uygulanmıştır. İstatistikte, verilerin normal dağılım göstermediği durumlarda parametrik olmayan istatistiksel testler verilerin analiz edilmesi amacı ile kullanılmaktadır. Parametrik olmayan istatistiksel testler, veriler için daha az bağlayıcı varsayımlara dayandıklarından, parametrik istatistiklere kıyasla, çok daha geniş bir uygulama alanına sahiptir. Parametrik olmayan istatistiklerin diğer bir uygulama nedeni, yöntemlerin kullanılmasının ve çıkarılan sonuçların sözle açıklanmasının, parametrik istatistiklere kıyasla

daha basit olmasıdır. Hem daha güçlü hem de daha basit olması nedeniyle, parametrik olmayan istatistikler birçok istatistikçiye göre istatistiklerin bilmeyerek veya bilerek yanlış kullanılması için daha kısıtlayıcıdır (Gamgam ve Altunkaynak, 2012).

Normal dağılım göstermeyen birbirinden bağımsız iki farklı grubun incelenmesi için parametrik bağımsız t-testinin parametrik olmayan istatistiksel test karşılığı olan Mann-Whitney U testinden faydalanılmaktadır. Normal dağılım göstermeyen birbirinden bağımsız üç ve daha fazla grubun incelenmesi için ise parametrik bir test olan ANOVA testinin parametrik olmayan istatistiksel test karşılığı olan Kruskal-Wallis H testinden yararlanılmaktadır (Baştürk, 2000). Bu nedenle cinsiyet değişkeninin öğrencilerin mevcut kütüphane hizmetleri ile ilgili görüşlerinde fark yaratıp yaratmadığını incelemek için parametrik olmayan istatistiksel testlerden Mann-Whitney U testinden; yaş, bölüm, coğrafi bölge gibi değişkenlerin kütüphane hizmetleri ile ilgili görüşlerde fark yaratıp

yaratmadığını incelemek için parametrik olmayan istatistiksel testlerden Kruskal-Wallis H testinden faydalanılmıştır.

#### 4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölüm araştırma çerçevesinde iki alt bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğrencilerin kütüphaneyi kullanma amaçları, kütüphaneyi kullanma sıklıkları ve aldıkları mesleki eğitimin kütüphane kullanımı üzerindeki etkisi tartışılmıştır. İkinci bölümde ise öğrencilerin kütüphane hizmetleri ile ilgili düşünceleri cinsiyet, bölüm, coğrafi bölge ve yaşlara göre analiz edilmiştir.

##### 4.1.1. Alınan eğitimin kütüphaneyi kullanma üzerine etkisi

Araştırma kapsamında yer alan 160 katılımcının, kütüphaneyi kullanma amaçları Tablo 1’de, kütüphaneyi kullanma sıklıkları Tablo 2’de ve alınan mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanımı becerileri üzerindeki etkisi Tablo 3’de sunulmuştur.

**Tablo 1. Katılımcıların kütüphaneyi kullanma amaçlarına göre dağılımı**

Değişken	Kategori	Frekans	Yüzde (%)
Kütüphaneyi Kullanma Amacı	Ödünç kaynak almak	60	37,50
	Ders çalışmak	32	20,00
	Ödev konusu araştırmak	45	28,10
	Kitap okumak	10	6,20
	İnterneti kullanmak	10	6,20
	Dergi okumak	1	0,60
	Kültürel konularda bilgilenmek	2	1,20

**Tablo 2. Katılımcıların kütüphaneyi kullanma sıklıklarına (aylık) göre dağılımı**

Değişken	Kategori	Frekans	Yüzde (%)
Kütüphaneyi Kullanma Sıklığı	0 kez	35	21,90
	1-4 kez	108	67,50
	5 üstü	17	10,60

**Tablo 3. Mesleki eğitimin kütüphane kullanımı üzerindeki etkisi**

Görüş	Frekans	Yüzde (%)
Evet	44	27,50
Hayır	33	20,60
Kısmen	83	51,90

Mühendislik fakültesi öğrencilerinin mezun olabilmeleri için son sınıfta bitirme tezlerini başarıyla tamamlamaları gereklidir. Dolayısıyla öğrencilerin üniversite kütüphanesi kaynak araştırmak, ödünç kaynak almak ve kütüphane ortamında ders çalışmak için kullandığı bilinmektedir. Benzeri nedenlerden dolayı, öğrencilerin sıklıkla kütüphaneyi kullanacağı düşünülmektedir. Tablo 1’de sunulan katılımcıların “Kütüphaneyi kullanma amacınız nedir?” sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, katılımcıların %37,5’inin ödünç kaynak almak için, %28,1’inin ödev konusu araştırmak için, %20’sinin ders çalışmak için, %6,2’sinin interneti kullanmak için, %6,2’sinin kitap okumak için, %1,2’sinin kültürel konularda bilgilenmek için ve %0,6’sının dergi okumak için kütüphaneyi kullandığı tespit edilmiştir.

Anket formunda katılımcıların “Kütüphane fiziksel ortamını kullanma sıklığınızı seçiniz.” sorusuna cevap vermeleri için dört seçenek sunulmuştur. Tablo 2’de sunulan veriler incelendiğinde, katılımcıların %67,5’inin ayda 1 ile 4 kez, %21,9’unun ayda 0 kez, %10,6’sının ayda 5 kez den fazla kütüphaneyi kullandıkları görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu kütüphaneyi ayda 1 ile 4 kez aralığında ziyaret etmektedir. Bu veriler ışığında mühendislik fakültesi öğrencilerinin, kütüphanenin fiziksel ortamları düşük bir oranda kullandıkları görülmektedir. Bu duruma, öğrencilerin yeterli düzeyde kütüphane kullanma yetilerinin geliştirilmediği, kütüphane çalışma ortamlarının ve koleksiyonlarının yeterli olmadığı yada son yıllarda öğrencilerin kütüphanenin elektronik kaynaklarına bilgisayar laboratuvarlarından, kampüs içerisinde kendi kişisel taşınabilir bilgisayarlarından ve “Proxy” bağlantıları ile kampüs dışından erişebilmeleri neden olarak gösterilebilir.

Mühendislik fakültesinde eğitim ve öğretimin niteliğini belirleyen önemli unsurlardan biri bölümlerin öğrencileri kütüphane kullanımına teşvik etmesidir. Bu durumda öğretim üyeleri, öğrencileri kütüphanelerden ödünç kaynak almaya, ders çalışmaya, ödev konusu araştırmaya yönlendirmelidir. Tablo 3’de sunulan katılımcıların “Alınan mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma açısından yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?”

sorusuna verdikleri cevaplar incelendiğinde, katılımcıların %27,5’inin “evet” cevabını verdiği ve katılımcıların %20,6’sının ise “hayır” cevabını verdiği gözlemlenmektedir. Katılımcıların geri kalanı ise “kısmen” cevabını vermiştir. Bu durumda, öğrencilerin derslerinde kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıkları kazandırılmasına yönelik bir eğilim vardır, ancak bu eğilim yeterli düzeyde değildir.

#### 4.1.2. Ankete katılan öğrencilerin mevcut kütüphane hakkındaki düşünceleri

Anket formunda sunulan sorular için 160 katılımcının, mevcut kütüphaneye ilişkine görüşlerinin ortaya çıkarılması için vermiş oldukları cevaplara ait betimsel istatistik değerleri Tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4’de verilen sonuçlar incelendiğinde, katılımcılar kütüphanenin konumundan memnun olduklarını belirtirken, kütüphanenin koleksiyonundan ise memnun olmadıklarını belirtmişlerdir. Diğer sorularda ise katılımcılar kararsız olduklarını ifade etmişlerdir. Ancak kararsız kalınan sorular incelendiğinde kütüphane binasının teknolojik altyapısı ve fiziksel alt yapısından daha memnuniyetsiz oldukları ve kütüphane personel hizmetleri konusunda ise kısmen memnun oldukları görülmektedir.

#### 4.2.1. Cinsiyetlere Göre Kütüphaneye İlişkin Görüşlerdeki Farklılık

Tablo 5 katılımcıların üniversite kütüphane hizmetlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyetlere göre fark gösterip göstermediğini belirlemek için hazırlanan Mann-Whitney U testi sonuçlarını göstermektedir. Tablo 5’de verilen Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde, soruların genel toplamına göre erkek ve kız öğrencilerin kütüphaneye ilişkin görüşleri için 0,05 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir (U=2411,5; p<0,05). Sıra ortalamaları dikkate alındığında erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre kütüphaneye ilişkin görüşlere yönelik sorulara verdikleri cevaplarda daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.

Katılımcıların sorulara verdikleri cevapların bireysel olarak incelenmesi amacıyla Tablo 5’deki veriler incelendiğinde kütüphane

**Tablo 4. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin görüşlerinin ortalama ve standart sapma (ss) değerleri**

Sorular	n	$\bar{x}$	ss	Katılım düzeyi
Üniversite merkez kütüphanesinin iyi bir yere konumlandırıldığını düşünüyorum (Soru-1).	160	3,48	0,88	Katılıyorum
Kütüphane binası yeterli teknolojik altyapıya sahiptir (Soru-2).	160	2,86	1,03	Kararsızım
Üniversite merkez kütüphanesi fiziksel çalışma alanlarının yeterli düzeye olduğunu düşünüyorum (Soru-3).	160	2,72	1,04	Kararsızım
Üniversite merkez kütüphanesinin personel hizmetinden memnunum (Soru-4).	160	3,31	0,96	Kararsızım
Üniversite merkez kütüphanesinin koleksiyonun yeterli olduğunu düşünüyorum (Soru-5).	160	2,59	0,99	Katılmıyorum
Kütüphane çalışma programının (gün ve saat açısından) yeterli düzeyde olduğunu düşünüyorum (Soru-6).	160	3,37	0,97	Kararsızım
<b>Genel Toplam</b>	160	3,06	0,57	Kararsızım

**Tablo 5. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin görüşlerinin cinsiyetlere göre Mann-Whitney U testi sonuçları**

Sorular	Cinsiyet	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	Z	p
Soru-1	Erkek	94	83,29	7829,50	2839,500	-1,064	0,287
	Kız	66	76,52	5050,50			
Soru-2	Erkek	94	80,35	7552,50	3087,500	-0,054	0,957
	Kız	66	80,72	5327,50			
Soru-3	Erkek	94	81,37	7649,00	3020,000	-0,305	0,760
	Kız	66	79,26	5231,00			
Soru-4	Erkek	94	89,56	8418,50	2250,500	-3,282	0,001
	Kız	66	67,60	4461,50			
Soru-5	Erkek	94	86,30	8112,50	2556,500	-2,036	0,042
	Kız	66	72,23	4767,50			
Soru-6	Erkek	94	89,03	8368,50	2300,500	-3,119	0,002
	Kız	66	68,36	4511,50			
<b>Genel Toplam</b>	Erkek	94	87,85	8257,50	2411,500	-2,412	0,016
	Kız	66	70,04	4622,50			



konumu, kütüphane teknolojik alt yapısı ve kütüphane çalışma alanı için kız ve erkek öğrenciler arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Diğer yandan, personel hizmeti ( $U=2250,500$ ;  $p<0,05$ ), kütüphane koleksiyonu ( $U=2556,500$ ;  $p<0,05$ ) ve kütüphane çalışma programı ( $U=2300,500$ ;  $p<0,05$ ) için kız ve erkek öğrenciler arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir. Personel hizmeti için sıra ortalamaları dikkate alındığında, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bunun nedeni, kız öğrencilerin verilen servis hizmetlerine erkek öğrencilere oranla daha duyarlı olabileceği gösterilebilir. Koleksiyon için, benzer şekilde erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla daha yüksek bir ortalamaya

sahip oldukları görülmektedir. Kız öğrencilerin kütüphane koleksiyonu konusunda erkek öğrencilere kıyasla daha seçici oldukları söylenebilir. Ayrıca, çalışma programı için sıra ortalamaları dikkate alındığında ise, erkek öğrencilerin kız öğrencilere kıyasla daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. Bu farklılığın nedenine erkek öğrencilerin saat 23:00'e kadar olan çalışma saatlerinden daha memnun olması örnek gösterilebilir.

#### 4.2.2. Bölümlere göre kütüphaneye ilişkin görüşlerdeki farklılık

Tablo 6 katılımcıların üniversite kütüphane hizmetlerine ilişkin görüşlerinin bölümlere göre fark gösterip göstermediğini belirlemek için hazırlanan Kruskal-Wallis H testi sonuçlarını göstermektedir.

**Tablo 6. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin genel görüşlerin bölümlere göre Kruskal - Wallis H testi sonuçları**

Bölümler	n	Sıra ortalaması	Serbestlik derecesi	$\chi^2$	p
Endüstri Mühendisliği	20	53,40	7	18,436	0,010
Bilgisayar Mühendisliği	20	96,72			
Tekstil Mühendisliği	20	69,95			
Makine Mühendisliği	20	79,65			
Gıda Mühendisliği	20	100,45			
Elektrik Elektronik Mühendisliği	20	64,28			
İnşaat Mühendisliği	20	88,20			
Jeoloji Mühendisliği	20	91,35			

Tablo 6'da gösterilen Kruskal - Wallis H testi sonuçları incelendiğinde, soruların genel toplamına göre öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümler arasında üniversite kütüphanesine ilişkin görüşleri için 0,05 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ( $\chi^2(7)=18,436$ ;  $p<0,05$ ). Bir başka ifade ile farklı bölümlerde eğitim gören öğrencilerin kütüphane hizmetlerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olduğu söylenebilir.

En yüksek sıra ortalaması 100,45 olan gıda mühendisliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin diğer bölümlerden daha

fazla olumlu düşüncelere ve en düşük sıra ortalaması 53,40 olan endüstri mühendisliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin ise diğer bölümlerden daha az olumlu düşüncelere sahip olduğu söylenebilir. Tablo 6 incelendiğinde, genelde eski kuruluş yıllarına sahip bölümlerin öğrencilerinin yeni bölümlerin öncelerine göre kütüphane hizmetlerinden daha memnun olduğu görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak ilgili bölüm koleksiyonlarının yıllar bazından ihtiyaca göre arttırılmış olması gösterilebilir. Ancak bilgisayar mühendisliği bölümü yeni kurulmuş bölümler arasında yer almasına rağmen, öğrencilerinin memnuniyet

düzeyleri daha eski kurulmuş bölümlerin öğrencilerinin memnuniyet seviyelerindedir. Bu duruma kütüphane koleksiyonunun güncel programlama dillerine ait kaynakları yoğun bir şekilde içermesi neden olarak gösterilebilir. Diğer taraftan, endüstri mühendisliği öğrencilerinin memnuniyet düzeylerinin düşük olması sorgulandığında ilgili bölüm öğretim üyeleri bölüm öğrencilerinin aldıkları eğitim gereği daha eleştirel gözle bakmalarını, yetersiz kütüphane koleksiyonunun dışında diğer bir sebep olarak göstermişlerdir.

Tablo 7 katılımcıların bölümlere göre kütüphane hizmetleri ile ilgili alt problemlere ilişkin görüşlerini fark gösterip göstermediğini

belirlemek için hazırlanan Kruskal-Wallis H testi sonuçlarını göstermektedir.

Katılımcıların sorulara verdikleri cevapların tek başına incelenmesi amacıyla Tablo 7'deki veriler incelendiğinde kütüphane konumu ( $\chi^2_{(7)}=9,504$ ;  $p>0,05$ ) için bölümler arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Diğer taraftan, teknoloji altyapısı ( $\chi^2_{(7)}=32,215$ ;  $p<0,05$ ), çalışma alanı ( $\chi^2_{(7)}=44,389$ ;  $p<0,05$ ), personel hizmeti ( $\chi^2_{(7)}=17,945$ ;  $p<0,05$ ), koleksiyon ( $\chi^2_{(7)}=22,185$ ;  $p<0,05$ ) ve çalışma programı ( $\chi^2_{(7)}=26,383$ ;  $p<0,05$ ) arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmiştir.

**Tablo 7. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin soru bazında görüşlerinin bölümlere göre Kruskal-Wallis H testi sonuçları**

Sorular	$\chi^2$	Serbestlik derecesi	p
Soru-1	9,504	7	0,218
Soru-2	32,215	7	0,000
Soru-3	44,389	7	0,000
Soru-4	17,945	7	0,012
Soru-5	22,185	7	0,002
Soru-6	26,383	7	0,000
<b>Genel Toplam</b>	18,436	7	0,010

#### 4.2.3. Bölgelere göre kütüphaneye ilişkin görüşlerdeki farklılık

Tablo 8, katılımcıların üniversite kütüphane hizmetlerine ilişkin görüşlerinin coğrafi

bölgelere göre fark gösterip göstermediğini belirlemek için hazırlanan Kruskal-Wallis H testi sonuçlarını göstermektedir.

**Tablo 8. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin genel görüşlerinin bölgelere göre Kruskal - Wallis H testi sonuçları**

Bölgeler	n	Sıra ortalaması	Serbestlik derecesi	$\chi^2$	p
Marmara	21	82,640	6	2,684	0,847
Akdeniz	22	87,230			
Ege	56	75,260			
Doğu Anadolu	11	75,450			
Karadeniz	15	75,230			
İç Anadolu	24	84,040			
Güney Doğu Anadolu	11	94,140			

Tablo 8’de verilen Kruskal - Wallis H testi sonuçları incelendiğinde; soruların genel toplamına göre öğrencilerin ailelerinin yaşadıkları bölgeler arasında üniversite kütüphanesine ilişkin görüşleri için 0,05 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmemiştir ( $\chi^2_{(6)}=2,684$ ;  $p>0,05$ ). Bir başka ifade ile farklı coğrafi bölgelerden gelen öğrencilerin kütüphaneye

ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı söylenebilir.

Tablo 9 katılımcıların coğrafi bölgelere göre kütüphane hizmetleri ile ilgili alt problemlere ilişkin görüşlerini fark gösterip göstermediğini belirlemek için hazırlanan Kruskal - Wallis H testi sonuçlarını göstermektedir.

**Tablo 9. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin soru bazında görüşlerinin bölgelere göre Kruskal - Wallis H testi sonuçları**

Sorular	$\chi^2$	Serbestlik derecesi	p
Soru-1	4,630	6	0,592
Soru-2	3,850	6	0,697
Soru-3	2,252	6	0,895
Soru-4	7,094	6	0,312
Soru-5	7,274	6	0,296
Soru-6	3,905	6	0,690
<b>Genel Toplam</b>	<b>2,684</b>	<b>6</b>	<b>0,847</b>

Tablo 9’deki veriler incelendiğinde; kütüphane konumu ( $\chi^2_{(6)} = 4,630$ ;  $p>0,05$ ), teknoloji alt yapısı ( $\chi^2_{(6)} = 3,850$ ;  $p>0,05$ ), çalışma alanı ( $\chi^2_{(6)} = 2,252$ ;  $p>0,05$ ), personel hizmeti ( $\chi^2_{(6)} = 7,094$ ;  $p>0,05$ ), koleksiyon ( $\chi^2_{(6)} = 7,274$ ;  $p>0,05$ ) ve çalışma programı ( $\chi^2_{(6)} = 3,905$ ;  $p>0,05$ ) için farklı coğrafi bölgelerden gelen öğrenciler arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark belirlenmemiştir.

#### 4.2.4. Yaşlara göre kütüphaneye ilişkin görüşlerdeki farklılık

Tablo 10, katılımcıların üniversite kütüphane hizmetlerine ilişkin görüşlerinin yaş aralıklarına göre fark gösterip göstermediğini belirlemek için hazırlanan Mann-Whitney U testi sonuçlarını göstermektedir.

**Tablo 10. Katılımcıların kütüphaneye ilişkin görüşlerinin yaş aralıklarına göre Mann-Whitney U testi sonuçları**

Sorular	Yaş Aralığı	n	Sıra ortalaması	Sıra toplamı	U	Z	p
Soru-1	20-22	98	77,07	7552,50	2701,500	-1,378	0,168
	23-26	62	85,93	5327,50			
Soru-2	20-22	98	78,01	7644,50	2793,500	-0,915	0,360
	23-26	62	84,44	5235,50			
Soru-3	20-22	98	77,38	7583,00	2732,000	-1,152	0,249
	23-26	62	85,44	5297,00			
Soru-4	20-22	98	82,68	8103,00	2824,000	-0,834	0,405
	23-26	62	77,05	4777,00			
Soru-5	20-22	98	77,42	7587,00	2736,000	-1,139	0,255
	23-26	62	85,37	5293,00			
Soru-6	20-22	98	81,64	8000,50	2926,500	-0,439	0,661
	23-26	62	78,70	4879,50			
<b>Genel Toplam</b>	20-22	98	77,62	7606,50	2755,500	-0,997	0,319
	23-26	62	85,06	5273,50			

Tablo 10'da verilen Mann-Whitney U testi sonuçları incelendiğinde; soruların genel toplamına göre öğrencilerin belirlenen yaş aralıkları arasında üniversite kütüphanesine ilişkin görüşleri için %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir (U=2755,500; p>0,05). Bir başka ifade ile farklı yaş aralıklarındaki öğrencilerin kütüphaneye ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farkın olmadığı söylenebilir. Katılımcıların sorulara verdikleri cevapların bireysel olarak incelenmesi amacıyla veriler incelendiğinde; kütüphane konumuna (U=2701,500; p>0,05), teknolojisine (U=2793,500; p>0,05), çalışma alanlarına (U=2732,000; p>0,05), personeline (U=2824,000; p>0,05), koleksiyonuna (U=2736,000; p>0,05) ve çalışma saatlerine (U=2926,500; p>0,05) göre öğrencilerin belirlenen yaş aralıkları arasında %5 önem seviyesinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

## 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğrencilerinin mevcut kütüphane hizmetleri ile ilgili düşünceleri ve aldıkları mesleki eğitimin kütüphaneyi kullanma beceri ve alışkanlıkları üzerindeki etkisi ile ilgili düşünceler araştırılmıştır. Bu düşüncelerin; cinsiyet, yaş, bölüm ve bölge faktörlerine göre farklı olup olmadığı incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen verilere göre mühendislik fakültesi öğrencilerinin mevcut kütüphane hizmetleri ile ilgili genel görüşleri "Kararsızım" cevabı ile kütüphane hizmetlerinin yeterli olmadığı yönündedir.

Üniversite öğrencilerinin kütüphane hizmetlerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesine yönelik verdikleri sorulara cevaplar tek tek incelendiğinde ise; katılımcılar "Üniversite merkez kütüphanesinin iyi bir yere konumlandırıldığını düşünüyorum." önermesine katılırlarken, "Üniversite merkez kütüphanesinin koleksiyonun yeterli olduğunu düşünüyorum." önermesine katılmamışlardır. Katılımcılar diğer önermelerde ise kararsız kalmışlardır. Alt problem bağımsız değişkenler açısından incelendiğinde ise cinsiyetlere ve bölümlere göre mevcut kütüphanenin durumu ile ilgili düşünceler arasında bir fark belirlenmiştir. Bölgelere göre ve yaşlara göre ise ilgili düşünceler arasında bir fark

belirlenememiştir.

Çalışma kapsamında yapılan değerlendirmeler neticesinde mevcut kütüphane hizmetleri ile ilgili genel görüşleri "Kararsızım" olan mühendislik fakültesi öğrencilerinin, kütüphane memnuniyet düzeylerinin artırılabilmesi için aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Mühendislik fakültesi birinci sınıf öğrencilerine kütüphane kullanımı ve araştırma yöntemleri ile ilgili ders ya da seminerler verilmesi,
- Kütüphanede sessiz bir ortamın yaratılması,
- Kütüphanede ödünç verilen kitap sayısının ve ödünç verme sürelerinin arttırılması,
- Kütüphane çalışma bölümleri ve interneti kullanma bölümlerinin ayrılması,
- Kütüphane koleksiyonun arttırılması ve bu bağlamda sadece bölümlerin değil, öğrencilerin de görüşleri alınması, çağdaş ve güncel akademik ve edebi yayınların sayısı arttırılması,
- Bölümler bazındaki katalogların kütüphane içerisinde daha açık bir şekilde yer alması, gerekirse ders ders ilgili kaynakların listelenmesi,
- Çağın gereği olan online kaynaklara erişim ve uzaktan erişimle ilgili öğrencilere seminerler düzenlenmesi,
- Grup çalışmaları için alanlar yaratılması,
- Kütüphane çalışma bölümlerinin genişletilmesi,
- Kütüphane çalışan sayısının arttırılması,
- Kütüphane çalışanlarına eğitimler verilerek onların gelişen teknolojiye ayak uydurmasının sağlanması,
- Kütüphane çalışanlarına müşteri (öğrenci) memnuniyet eğitimlerinin verilmesinin sağlanması gereklidir.

Belirtilen bu önerilerin yerine getirilmesi adına çalışmaların başlatılması ile kütüphane hakkındaki olumlu düşüncelerin arttırılması sağlanabilir.

İlgili güncel literatür incelendiğinde, bu çalışma Türkiye'de yer alan mühendislik

fakültesi öğrencilerinin kütüphane kullanım alışkanlıklarına yönelik olarak gerçekleştirilen ilk araştırmadır. Uluslararası literatür incelendiğinde ise mühendislik fakültesi öğrencilerinin kütüphane kullanım alışkanlıklarına yönelik birkaç çalışma söz konusudur (Bkz: Bear ve Li, 2009; Callison vd., 2005; Fransen, 2013; Hussain ve Abalkhail, 2013). Ancak gerçekleştirilen bu çalışma literatürde yer alan diğer çalışmalardan içerik olarak oldukça farklıdır. Bu nedenle bu çalışmada elde edilen bulguların literatürde yapılan diğer çalışmalarla karşılaştırması çalışma kapsamında gerçekleştirilememiştir. Fakat bu çalışma, ilgili alanda yapılabilecek diğer çalışmalara ilişkin bir referans noktası oluşturabilecektir. Bu çalışmanın geliştirilebilecek diğer noktaları şu şekildedir: Anket evreninin ve örnekleminin

tüm üniversiteye genişletilmesi ile diğer fakültelerdeki öğrencilerin de üniversite merkez kütüphanesi hakkındaki düşünceleri araştırılabilir. Öğrencilerin öğretim durumları (birinci öğretim-ikinci öğretim) dikkate alınarak, öğretim durumunun kütüphane ile ilgili düşünceler üzerinde etkili olup olmadığı araştırılabilir. Aynı bölümlere ait farklı sınıflardaki öğrenciler dikkate alınarak bölümde verilen eğitimin öğrencilerin kütüphane kullanım alışkanlıkları üzerindeki etkisi yıllara göre incelenebilir. Ayrıca araştırmada kullanılan bağımsız değişkenlerin sayısı arttırılabilir (sosyo-ekonomik durum, akademik not ortalaması vb.) ve bu değişkenler ile mevcut kütüphane ile ilgili düşünceler arasındaki ilişkiyi araştırmak için korelasyon testleri uygulanabilir.

## KAYNAKÇA

- Akbaytürk, T., (2005), "Kütüphanelerde Kullanıcı Memnuniyeti Anketleri: Koç Üniversitesi Suna Kıraç Kütüphanesi Deneyim". ÜNAK'05: Bilgi Hizmetlerinin Organizasyonu ve Pazarlanması, İstanbul: Kadir Has Üniversitesi, 2005, 22-24 Eylül 2005.
- Alar, H., (1997), «Üniversite Öğrencilerinin Kütüphane Kullanma Sıklıklarını Etkileyen Bazı Değişkenlerin İncelenmesi», Danışman: P. D. N. Ören, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Erzurum.
- Alar, H., (2004), «Atatürk Üniversitesi Son Sınıf Öğrencilerinin Kütüphane Kullanım Sıklıklarını Etkileyen Değişkenler Üzerine Bir Araştırma», **Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi**, 11, (26), 305-322.
- Baer, W., Li, L., (2009), "Library and Information Use Patterns by Engineering Faculty and Students". **ASEE Annual Conference 2009**, Austin, Texas, 2009, 14-17 Haziran 2009.
- Baştürk, R., (2000), **Bütün Yönleriyle SPSS Örnekli Nonparametrik İstatistiksel Yöntemler**, Ankara: Anı Yayınları,
- Baysal, J., (1987), **Kütüphanecilik Alanında Yeni Kavramlar Araçlar Yöntemler**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No: 2933, Kütüphanecilik Bölümü No: 3, 207.
- Bınarbaşı, F., (2006), "Üniversite Öğrencilerinin Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıklarının İncelenmesi», Danışman: Y. D. D. İ. Altunel, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Konya.
- Çağlayan, P., (2011), "Halk Kütüphanesi Hizmetlerine İlişkin Kullanıcı Memnuniyeti", **Bilgi Dünyası**, 12, (2), 379-398.
- Callison, R., Budny, D., Thomes, K., (2005), "Library Research Project for First-Year Engineering Students: Results from Collaboration by Teaching and Library Faculty", **The Reference Librarian**, 43, (89-90), 93-106.
- Çelik, A., Uçak, N., (1993), "Üniversite kütüphaneleri üzerine", **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, 10, (2), 115-121.
- Fransen, J., (2013), "How do Engineering Students and Faculty use Library Resources?". **ASEE Annual Conference 2013**, Atlanta, GA, 2013, June 23-26, 2013.
- Gamgam, H., Altunkaynak, B., (2012), **SPSS Uygulamalı Parametrik Olmayan Yöntemler: Çoklu Karşılaştırmalar – Hipotez Testleri – İlişki Katsayıları**, Ankara: Gazi Kitabevi,
- Gunasekera, C., (2011), "Students Usage of an Academic Library: A User Survey Conducted At The Main Library University of Peradeniya", 14, (1), 43-60.
- Hussain, A., Abalkhail, A. M., (2013), "Determinants of Library Use, Collections and Services Among The Students of Engineering: A Case Study of King Saud University", **Collection Building**, 32, (3), 100-110.
- Jiao, S., Zhuo, F., Zhou, L., Zhou, X., (2009), "Chinese Academic Libraries From The Perspective of International Students Studying in China", **The International Information & Library Review**, 41, (1), 1-11.
- Kabaca, T., Erdoğan, Y., (2007), "Fen Bilimleri, Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Alanlarındaki Tez Çalışmalarının İstatistiksel Açısından İncelenmesi", **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 22, (22), 54-63.
- Kalaycı, Ş., (2006), **SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri**, Asil Yayın Dağıtım,
- Karahan, Ş., Kayabaşı, A., (2013), "Kütüphane Hizmetlerinde Kalite Ölçümü: Dumlupınar Üniversitesi Merkez Kütüphanesi Üzerine Bir Araştırma", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, (35), 185-198.
- Karakaş, S., (1999), "Üniversite Kütüphanesi Kullanıcılarının Beklentileri ve Kullanıcı Tatmini", **Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi**, 39, (1-2), 57-66.
- Khan, A. M., Zaidi, S. M., (2011), "Determinants of library's effectiveness and efficiency: A study of collection development, organization and services of Maulana Azad Library, AMU (India)", **Library Collections, Acquisitions, and Technical Services**, 35, (4), 95-105.

- Kurulgan, M., Atıl Yörü, H., (2013), "Erasmus Öğrenci Hareketliliği İle Anadolu Üniversitesi'ne Gelen Öğrencilerin Kütüphane Memnuniyet Düzeyleri", **Bilgi Dünyası**, 14, (1), 114-140.
- Kurulgan, M., Çekerol, G. S., (2008), "Öğrencilerin Okuma ve Kütüphane Kullanma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma", **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 8, (2), 237-258.
- Nzivo, C. N., (2012), "User perception on Library Services and Information Resources in Kenyan Public Libraries", **Library Review**, 61, (2), 110-127.
- Nzivo, C. N., Chuanfu, C., (2013), "International Students' Perception of Library Services and Information Resources in Chinese Academic Libraries", **The Journal of Academic Librarianship**, 39, (2), 129-137.
- Öndoğan, A. G., (2010), "Üniversite Kütüphanelerinde Yürütülen Halkla İlişkiler Faaliyetlerinin Müşteri Memnuniyeti Üzerine Etkisi", **Türk Kütüphaneciliği**, 24, (3), 439-470.
- Polat, C., Odabaş, H., (2011), "Türkiye'de Üniversite Kütüphaneleri: Standartlar ve Yönetici Görüşleri Doğrultusunda Niceliksel Bir Değerlendirme", **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 15, (1), 43-62.
- Schomberg, J., Bergman, B., (2012), "International Students' Use of a Library's Media Collection", **Library Collections, Acquisitions, and Technical Services**, 36, (3-4), 121-126.
- Shao, X., Scherlen, A., (2011), "Chinese Academic Libraries Serving International Students and Scholars: An Assessment of Three Case Studies", **The International Information & Library Review**, 43, (1), 53-61.
- Shao, X., Scherlen, A., Johnson, M., Xu, X., Hu, Y., (2013), "Chinese students in American academic libraries: A survey of Chinese User Satisfaction With U.S. Library Experience", **The International Information & Library Review**, 45, (1-2), 28-36.
- Teoh, Z. M., Tan, A. K. G., (2011), "Determinants of Library Use Amongst University Students", **Malaysian Journal of Library & Information Science**, 16, (2), 21-31.
- Topçu, Ö.Ş., Yılmaz, B., (2012), "Ankara'daki Halk Kütüphanesi Hizmet Niteliğinin Değerlendirilmesi", **Türk Kütüphaneciliği**, 26, (1), 53-77.
- Ustun, A., (1977), "Üniversite Kutuphaneleri", **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni**, 26, (4), 229-235.
- Uyanık, H., (1984), "Cebeci Halk Kütüphanesinde Yetişkinlere Uygulanan Anketin Sonuçları ve Değerlendirilmesi", **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni**, 33, (2), 83-91.